

Lyste der Dooden van de uytgekome ne Patriase scheepen die in de maand October 1730 mitsgaders February en Maart 1731 alhier ter rhee de zijn geweest Namentlyk.

	Tusschen het vaderland en de Caap.	Tusschen de Caap en Batavia	Dooden te samen.
Tschip Blydorp.....	21	19	40
Tschip Everswaart	11	22	33
Tschip Den Dam.....	4	—	3
Tschip Loenderveen	5	2	7
Tschip Ridderkerk.....	—	—	—
Tschip Valkenisse.....	14	89	103
Tschip Clarabeek.....	11	28	39
Tschip Haaften.....	28	10	38
Tschip Winthond.....	—	3	3
Tschip Zybecarspel.....	20	47	67
Te samen Dooden.....			333

Accordeerd,

w. g. G. W. VAN IMHOFF,

secr.

BESPREKINGEN.

KARL SUDHOFF, *Geschichte der Zahnheilkunde*. Ein Leitfaden für den Unterricht und für die Forschung. 206 Seiten mit 125 Abbild. im Text. Verlag J. A. BARTSCH. Leipzig. Prijs 84 mark.

Dit boek, door den bekenden geneeskundigen geschiedvorschcr prof. dr. KARL SUDHOFF geschreven, verdient alle aanbeveling. Het is breed opgezet, vlot van stijl, beknopt; hoewel het toch zeer veel geeft; en versierd met vele afbeeldingen, welke wij hier voor het eerst aantreffen.

Waar wij anders voor een onderwerp verschillende tijdschriften moesten naslaan, vinden wij het in dezen leidraad kort en duidelijk bijeengebracht: bijv. over het voorkomen van tandbederf in zeer vroege tijden; tandheilkunde uit Oud-Egypte, Babylonië, Assyrië, China, Oud-Indië; tandtechniek uit Etrurië enz.. Hetgeen bij Grieksche, Romeinsche en Arabische geneeskundige schrijvers over tandheilkunde voorkomt, is hier gemakkelijk na te gaan.

De gronden echter, waarop PLINIUS onder „Hellas” gebracht is, lijken mij eenigszins gezocht. Ook had ik verwacht, dat aan PLINIUS vergeven zou worden, dat hij in boek XXX (uitgave HARDOUIN) zooveel onzinnigs mededeelt en wel daarom, omdat hij zelf zegt, dat dit middelen der Magiers waren (de vanitates magicae, de commenta magicae artis) en omdat hij hun kunst: „Intestabilem, irratam en inanem” noemt.

Onder de afbeeldingen mis ik eenige door SUDHOFF reeds gegeven in zijn „*Studien zur Geschichte der Medizin*” (deel X); ook die uit het beroemde Leidsche handschrift van TEODORICUS, den bisschop van Cervia. Onder zeer veel bijzonders vinden wij bijv.,

dat de bovenkaaksholte reeds lang vóór HIGMORE door LEONARDO DA VINCI is afgebeeld en beschreven, dat ook EUSTACHIUS dezen, sinus reeds kende.

Wanneer op bldz. 158, SUDHOFF zegt, dat te Parijs een soort gilde bestond van „tabletiers et remetteurs de dents d'ivoire”, weet ik wel, dat bij HOLLANDER, die het van GURLT overnam, voorkomt; doch op mijn inlichtingen, reeds vóór den oorlog daaromtrent bij de Bibliothèque Nationale te Parijs genomen, wist men van zoo'n corporatie niets af.

Het is wel aardig op bldz. 167 het getuigenis van een zeventiennieuwsch arts (STROBELBERGER) te lezen, die eerlijk er voor uitkomt, dat de „dentispices” het heelkundige deel der tandheekunde beter verstonden dan artsen.

Wanneer op bldz. 170 onze Haagsche heelmeeester, KORNELIS VAN SOLINGEN, besproken wordt, treft het mij, dat SUDHOFF niets zegt over de afbeeldingen der tandborstels, welke men in van SOLINGEN's werk aantreft.

Zeer handig — en gelukkig niet overdreven — is de opgave van literatuur aan het einde van elk hoofdstuk. Een tabel met algemeene literatuur en een uitstekende naam — en zakenlijst — ook een kleine Grieksche — maken het naslaan van het een of ander bijzonder gemakkelijk.

Een lezenswaardig boek voor arts en tandarts; een werkelijke leiddraad voor de bestudeering der geschiedenis van ons beroep, hetwelk in den loop der tijden zóózeer in belangrijkheid is toegenomen, dat een buitenstaander, een bekend geschiedvorscher als SUDHOFF, er toe overging, ons zijn geschiedenis treffend te schetsen.

G. H. BISSELING.

VEREENIGINGSVERSLAG.

VEREENIGING VOOR GESCHIEDENIS DER GENEES-, NATUUR- EN WISKUNDE.

MEDISCHE SECTIE.

Vergadering op Zondag 18 December 1921 te 's-Hertogenbosch 1).

Aanwèzig de leden: VAN DIEREN, KROON, DE LINT, V. ANDEL, C. DE FEYFER, F. DE FEYFER, DIAMANT, LAMERS, HOEK, V. GILS, V. D. HOEVEN, SCHADE, V. MOORSEL, SCHOUTE, BREUKINK, V. RIJSSEL, NUIJENS, SCHOOGT, BLÔTE, VERMAES, JANSMA, DRENTH, BIEGEL, BAUER en vele gasten.

Te tien uur 's morgens werden de leden door den burgemeester van 's-Hertogenbosch, mr. F. J. VAN LANSCHOT en den wethouder J. A. M. SCHEFFERS in de burgermeesterskamer ontvangen, waarbij eerstgenoemde de deelnemers aan deze vergadering hartelijk verwelkomde bij hun eerste bijeenkomst in een stad, zoo rijk aan historische herinneringen en die ook op het meer beperkte gebied der wetenschappelijke en sociale geneeskunde op een roemrijk verleden kan wijzen. Het krankzinnigengesticht Reinier van Arkel, dat eeuwen lang de stad en haar

1) Dit verslag is door de redactie ontvangen 28 December 1921.